

Αποστολή μέσω τηλεομοιοτυπίας (fax)

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

Ελευσίνα, 29 Σεπτεμβρίου 2015

Αρ. Πρωτ.: **182597**

Ταχ. Δ/ση : Ηρώων Πολυτεχνείου 78
19200 Ελευσίνα
Πληροφορίες : Δ. Μπουρίκος
Τηλέφωνο : 213 2047059
Fax : 213 2047053
Email : ant.dytikis@patt.gov.gr

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακας Διανομής

**ΘΕΜΑ : Περί καταυλισμών και χώρων διαμονής Ρομά/τσιγγάνων στη
Δυτική Αττική**

Σε συνέχεια της συνεργασίας μας για θέματα των Ρομά (**Forum Δυτικής Αττικής για Θέματα Ρομά**, διαδικασία διαβούλευσης για το στρατηγικό σχέδιο **ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ2020+**), και ενόψει επεξεργασίας προτάσεων για την προώθηση όσο το δυνατόν ολοκληρωμένων προσεγγίσεων για το πρόβλημα των καταυλισμών και χώρων διαμονής τσιγγάνων, παρακαλούμε όπως έχουμε την πλέον επικαιροποιημένη εικόνα των Δήμων σας για τη χωρική συγκέντρωση τσιγγάνων σε πρόχειρα κελύφη είτε διαβιούν σε αμιγείς καταυλισμούς είτε διαβιούν σε μεικτούς καταυλισμούς που χρήζουν ανάγκης ενός ολοκληρωμένου προγράμματος στεγαστικής αποκατάστασης και κοινωνικής ένταξης.

Ειδικότερα, επί του υφιστάμενου θεσμικού περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση της προσωρινής εγκατάστασης των πλανόδιων τσιγγάνων σε καταυλισμούς (αμιγείς ή μεικτούς) που ουσιαστικά αναφέρεται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) αρ. ΓΠ/23641/03 (ΦΕΚ/973Β/15-7-2003), η άποψή μας είναι ότι η εν λόγω ΚΥΑ δεν ανταποκρίνεται στις σύγχρονες αξιακές, νομικές αλλά και κοινωνικές συνθήκες και το πολυδιάστατο χαρακτήρα του προβλήματος προς θεραπεία, με αποτέλεσμα οι παράνομες εγκαταστάσεις να δαιμονίζονται με αρνητικές συνέπειες για την ίδια την ομάδα των τσιγγάνων (γκετοποίηση, εγκλωβισμός σε συνθήκες εξαθλίωσης, φαύλος κύκλος παραβατικότητας) αλλά και για την ευρύτερη κοινότητα εγκατάστασής τους (διάσπαση κοινωνικής συνοχής, υποβάθμιση ποιότητας ζωής, καταπατήσεις δημόσιας και ιδιωτικής γης κ.ά.).

Επιπρόσθετα, η εμπειρία των ίδιων των τσιγγάνων (αναφορές συλλόγων, αναφορές Ένωσης Διαμεσολαβητών και Συνεργατών Ελλήνων Τσιγγάνων, Δίκτυο POM), των ανεξάρτητων αρχών (Συνήγορος του Πολίτη) και φορέων της κοινωνίας των πολιτών, τείνει στο συμπέρασμα ότι η αποτελεσματική, κοινωνικά δίκαιη και βιώσιμη αντιμετώπιση του εν λόγω θέματος απαιτεί ένα ολοκληρωμένο σύνολο μέτρων και δράσεων που αγγίζουν την κεντρική διοίκηση,

εξειδικευμένους δημόσιους φορείς και την τοπική αυτοδιοίκηση και προϋποθέτουν συνέργειες στη βάση αξιολόγησης των αστοχιών και των δυσχερειών των μέχρι σήμερα παρεμβάσεων και προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο των μέχρι σήμερα διαβουλεύσεων και συζητήσεων για επιμέρους θέματα των Ρομά στη Δυτική Αττική με τη συμμετοχή εκπροσώπων σας, εκπροσώπων κατά περίπτωση δημόσιων φορέων, των συλλόγων Ρομά, διαμεσολαβητών Ρομά και συλλόγων πολιτών, τείνουμε στην υιοθέτηση της ακόλουθης προσέγγισης:

1. Θεσμικός Πυλώνας

- 1.1. Σαφές και ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο για την προώθηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων στεγαστικής αποκατάστασης πληθυσμών σε συνθήκες αστεγίας (συμπεριλαμβανομένων των τσιγγάνων που διαβιούν σε πρόχειρα ή ανεπαρκή καταλύματα). Το εν λόγω πρόγραμμα θα ήταν χρήσιμο, ανάλογα με την ιδιαίτερη τοπική περίπτωση, να προβλέπει ένα ευέλικτο σύστημα επιλογών (πχ. κοινωνική κατοικία, επιδότηση ενοικίου, αναπλάσεις, πολεοδομικές ρυθμίσεις) και να αποφεύγει τη δημιουργία νέων και αποκομμένων οικισμών που απλώς μετατοπίζουν το πρόβλημα σημειακά χωρίς να το αντιμετωπίζουν ουσιαστικά (Αρμόδιοι Φορείς: Υπ. Εσωτερικών, Υπ. Εργασίας).
- 1.2. Σύσταση Μητρώου Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων Ρομά/Τσιγγάνων, έτσι ώστε να αποφεύγονται οι αστοχίες περί απόδοσης της ιδιότητας του Ρομά ως δικαιούχου ειδικών κοινωνικών προγραμμάτων (Αρμόδιος Φορέας: Υπ. Εργασίας)
- 1.3. Σύσταση Μητρώου Μόνιμης κατοικίας για την επίλυση σημαντικών ζητημάτων πρόσβασης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (μεταξύ των οποίων και οι Ρομά) σε κοινωνικά αγαθά και υπηρεσίες (Αρμόδιοι Φορείς: Υπ. Εσωτερικών, Δήμοι).
- 1.4. Μητρώο Πιστοποιημένων Συλλόγων/Οργανώσεων Ρομά/Τσιγγάνων που θα επιτρέψει τη θεσμικά ασφαλή συμμετοχή τους σε κοινωνικά προγράμματα, αποφεύγοντας τις αστοχίες προηγούμενων δράσεων (πχ. στεγαστικά δάνεια, επιχειρηματικά δάνεια) (Αρμόδιοι Φορείς: Υπ. Εργασίας, ενδεχομένως και Περιφέρειες)
- 1.5. Θεσμοθέτηση του επαγγελματικού περιγράμματος «Διαμεσολαβητής και Συνεργάτης Ρομά/Τσιγγάνος» και θέσπιση αντίστοιχου Μητρώου (Αρμόδιοι Φορείς: Υπ. Εργασίας/ Υπ. Παιδείας).
- 1.6. Κατοχύρωση νόμιμων αδειών πλανοδίου εμπορίου με άρση των πληθυσμιακών περιορισμών του ν. 4264/2014 ή εξέταση δυνατότητας θέσπισης ειδικών αδειών

πλανοδίου εμπορίου για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες ή και ειδικού τύπου αγορών (Αρμόδιος Φορέας: Υπ. Οικονομίας & Ανάπτυξης).

2. Κοινωνικός Πυλώνας

- 2.1. Κοινωνικές έρευνες- απογραφές σε πιλοτικό και εν συνεχεία σε καθολικό επίπεδο στους χωρικά προσδιορισμένους τόπους διαβίωσης τσιγγάνων σε συνθήκες αστεγίας (η θεσμοθέτηση των ανωτέρω υπό σημεία 1.2. και 1.3. καλύπτει τις ανάγκες σε κάποιο βαθμό των κοινωνικών ερευνών-απογραφών).
- 2.2. Οριζόντια διάσταση των θεμάτων Ρομά στις δέσμιες αλλά και τις προγραμματικές δράσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης (πχ. παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, ένταξη σε προγράμματα δια βίου μάθησης, συμμετοχή σε αθλητικές και πολιτισμικές δράσεις, αδειοδοτήσεις).
- 2.3. Στήριξη των Κέντρων Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων (πρώην ιατροκοινωνικά κέντρα).
- 2.4. Στήριξη του θεσμού των Διαμεσολαβητών και Συνεργατών Ρομά και η ένταξή τους και σε υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων δημόσιων φορέων της περιοχής.
- 2.5. Δημιουργία οργανωμένων χώρων προσωρινής διαβίωσης για τους μετακινούμενους/εποχούμενους τσιγγάνους έτσι ώστε και αυτοί να καλύπτουν προσωρινές στεγαστικές ανάγκες σε αξιοπρεπείς και ασφαλείς χώρους αλλά και να αποτρέπεται αποτελεσματικά η ανεξέλεγκτη εγκατάσταση σε δημόσιες ή ιδιωτικές εκτάσεις, και η συνεπακόλουθη δημιουργία συνθηκών ανασφαλούς διαβίωσης και διάσπασης της κοινωνικής συνοχής στην ευρύτερη περιοχή (σε συνάφεια με τις προβλέψεις στα ανωτέρω αρ. 1.2 και 1.3 σημεία). Η πρόνοια για δημιουργία τέτοιων χώρων πρέπει να γίνει λαμβάνοντας υπόψη τις ροές και τις κατευθύνσεις των μετακινούμενων τσιγγάνων και προς αποφυγή συγκέντρωσης σε περιοχές ήδη κορεσμένες. Απαιτείται, επίσης, σχετικός κανονισμός λειτουργίας αυτών των χώρων με συμμετοχή των Δήμων, της Περιφέρειας, εκπροσώπων τσιγγάνων, ανεξάρτητων αρχών, αστυνομίας και λειτουργία υποστηρικτικών υπηρεσιών διοικητικής και κοινωνικής μέριμνας.
- 2.6. Ενίσχυση της απόκτησης απολυτηρίου υποχρεωτικής εκπαίδευσης από τους τσιγγάνους έτσι ώστε να είναι επιλέξιμοι σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας και λοιπές προσλήψεις στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Διασύνδεση με προγράμματα δια βίου μάθησης, σχολεία δεύτερης ευκαιρίας και λοιπές δομές εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- 2.7. Ενίσχυση της σχολικής ένταξης και συγκράτησης των παιδιών Ρομά με ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια δράσης

- 2.8. Εστίαση προγραμμάτων κατάρτισης σε κατάλληλα θεματικά πεδία δραστηριοτήτων (εμπόριο, πρωτογενής τομέας, πολιτισμός, διαμεσολάβηση, ανακύκλωση) και στο πλαίσιο συνολικών προγραμμάτων στεγαστικής, κοινωνικής και επαγγελματικής στήριξης. Χρήση του εργαλείου της κοινωνικής επιχειρηματικότητας (κοινωνική οικονομία) με κατάλληλη στήριξη από θερμοκοιτίδες κοινωνικών επιχειρήσεων ή μηχανισμών στήριξης της κοινωνικής οικονομίας.
- 2.9. Ένταξη των τσιγγάνων στο επίσημο σύστημα ανακύκλωσης διαφόρων υλικών για το σπάσιμο του φαύλου κύκλου παραβατικότητας και την πρόκληση σημαντικών ζημιών στη δημόσια υγεία, το περιβάλλον και την ασφάλεια υποδομών και δικτύων.
- 2.10. Λόγω του ενισχυμένου φαύλου κύκλου παραβατικότητας, παιδιά τσιγγάνων στερούνται κατάλληλου οικογενειακού περιβάλλοντος, στοιχείο που απαιτεί διασύνδεση των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Σωφρονιστικών Καταστημάτων, των Δικαστηρίων Ανηλίκων, των Κοινωνικών Υπηρεσιών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την εξατομικευμένη στήριξη παιδιών Ρομά που διαβιούν σε συνθήκες υψηλής επικινδυνότητας.

3. Πυλώνες κοινωνικής διαβούλευσης- συμμετοχής

- 3.1. Συνέχιση λειτουργίας Forum στη Δυτική Αττική για θέματα Ρομά με συμμετοχή των Δήμων, δημόσιων φορέων, συλλόγων Ρομά, διαμεσολαβητών Ρομά, συλλογικοτήτων και ενδιαφερόμενων εθελοντών επιστημόνων και άλλων.
- 3.2. Άνοιγμα της Δυτικής Αττικής στους ερευνητικούς φορείς και στήριξη των προσπαθειών τους για τη μελέτη των συγκεκριμένων προβλημάτων των τοπικών κοινωνιών όπου διαβιούν τσιγγάνοι. Προς τούτο, απαιτείται η ίδρυση και λειτουργία Παρατηρητηρίου για θέματα Ρομά και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, έργο το οποίο έχουμε ήδη εντάξει στο πρόγραμμα εκτελεστέων της Περιφέρειας.
- 3.3. Ενδυνάμωση των συλλόγων για συμμετοχή τους σε δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πληθυσμών Ρομά για σειρά θεμάτων, όπως π.χ. η σχολική ένταξη σε συνεργασία με τους αρμόδιους τοπικούς φορείς, και γενικότερα ενδυνάμωση της ίδιας της κοινότητας των Ρομά για συμμετοχή στα τοπικά δρώμενα.

Δεδομένου του πολυσύνθετου χαρακτήρα του θέματος, της ανάγκης προώθησης βιώσιμων λύσεων, ιδιαίτερα στο πεδίο αποκατάστασης των στεγαστικών συνθηκών τσιγγάνων που διαβιούν σε καταυλισμούς (αμιγείς ή μεικτούς) ή άλλους ακαταλλήλους χώρους διαμονής, παρακαλούμε για τις απόψεις επί των ανωτέρω θέσεων και προσεγγίσεων μέχρι και την Δευτέρα, 5 Οκτωβρίου 2015 με ηλεκτρονική αποστολή στο ant.dytikis@patt.gov.gr.

Τέλος, δια της παρούσας σας υπενθυμίζουμε ότι έχει ήδη εγκριθεί από το Περιφερειακό Συμβούλιο Αττικής¹, η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας με προβλέψεις αξόνων δράσεων και για τους Ρομά, χρήσιμο εργαλείο για την εξειδίκευση τοπικών στρατηγικών και σχεδίων δράσης για την κοινωνική ένταξη της εν λόγω πληθυσμιακής ομάδας.

Με εκτίμηση και στη διάθεσή σας για εποικοδομητική συνεργασία.

Ο ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

¹<http://www.patt.gov.gr/site/attachments/article/15705/%CE%91%CF%80%CE%BF%CF%86.%20227%20%CE%95%CE%93%CE%9A%CE%A1%CE%99%CE%A3%CE%97%20%CE%A0%CE%95%CE%A1%CE%99%CE%A6.%20%CE%A3%CE%A4%CE%A1%CE%91%CE%A4%CE%97%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%97%CE%A3%20%CE%A0%CE%95%CE%A3%CE%9A%CE%95.pdf>.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

A. ΠΡΟΣ

1. Δήμος Ασπροπύργου (Υπόψη Δημάρχου, κ. Ν. Μελετίου)
2. Δήμος Ελευσίνας (Υπόψη Δημάρχου, κ. Γ. Τσουκαλά)
3. Δήμος Μάνδρας-Ειδυλλίας (Υπόψη Δημάρχου, κ. Γ. Κριεκούκη)
4. Δήμος Μεγαρέων (Υπόψη Δημάρχου, κ. Γ. Σταμούλη)
5. Δήμος Φυλής (Υπόψη Δημάρχου, κ. Χ. Παππού)

B. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γραφείο Περιφερειάρχη
2. Γραφείο Εκτελεστικού Γραμματέα
3. Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Κοινωνικής Πολιτικής
4. Εντεταλμένη Περιφερειακή Σύμβουλο για θέματα αναπτυξιακού προγραμματισμού
5. Δ/ση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕΔΑ
6. Δ/ση Υγειονομικού Ελέγχου και Περιβαλλοντικής Υγιεινής ΠΕΔΑ
7. Δ/ση Τεχνικών Έργων ΠΕΔΑ
8. Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕΔΑ
9. Τμήμα Περιβάλλοντος ΠΕΔΑ

Γ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη